

Job 1,1-12 – Existuje Láska?

1. čtení: Matoušovo evangelium 22:35 Jeden jejich zákoník se ho (Ježíše) otázal, aby ho pokoušel: "Mistře, které přikázání v zákoně je největší?" On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je mu podobné: Miluj svého bližního jako sám sebe. Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci."

Kázání: Job 1,1-12 ...satan však Hospodinu odpověděl: "Cožpak se Jób bojí Boha bezdůvodně? Vždyť jsi ho ze všech stran ohradil, rovněž jeho dům a všechno, co má. Dílu jeho rukou žehnáš a jeho stáda se na zemi rozmohla. Ale jen vztáhni ruku a zasáhni všechno, co má, hned ti bude do očí zlořečit."

Bratři a sestry, už dopředu ohlašuji, že dnes budu mluvit o věcech, o kterých mi asi moc nepřísluší mluvit. A tak nebudu mluvit moc nahlas a moc sebejistě. A také vás prosím, pokud to tak budete cítit, klidně mě přestaňte poslouchat nebo klidně odejděte. Nebudu vám to vyčítat ani se na vás zlobit. Budu mluvit o utrpení. Slyšeli jsme část příběhu z biblické knihy Jób. Ta kniha je o utrpení, to asi všichni víte. A také vám dopředu říkám, že nechci, ani se o to nebudu snažit, najít a říci vám odpověď na otázku utrpení. Ale o tom později. Začneme s Jóbem.

Většina z vás tu knihu asi četla a ten Jóbův příběh znáte. Byl to muž spravedlivý, bezúhonný, takový ten dobrý člověk. Alespoň Bible nám ho tak představuje. Bůh sám tak o něm mluví. A na žádost Satana Bůh dovolí, aby Jób přišel o všechno, co má. Přišel o všechnen majetek, zemřely mu všechny děti, on sám nakonec onemocní. A Jób se posadí do popelu, vředy, které má po celém těle si škrábe střepem a mlčí. Bohu nic nevyčítá. Po nějaké době za ním přijdou tři jeho přátelé, týden s ním mlčky sedí. A to je dobře. Po tom týdnu už to ale nevydrží a snaží se Jóbovi nějak pomoci. Začnou s ním mluvit a snaží se hledat odpověď. Odpověď na to, proč? Proč se to všechno stalo. A to už není dobře. Alespoň pro Jóba to není dobře. Nakonec jsou mu větším utrpením slova jeho přátel, než to všechno, co se mu stalo. Jóbovi přátelé nenaleznou odpověď.

Celý ten příběh je o utrpení, o bolesti, o vztahu s Bohem. A o tom je možná nejvíc. A my všichni, jak tu dneska jsme, víme, co je to bolest. Každý z nás si už nějakým utrpením prošel. A někdo víc a hůř, než jiný. A taky věřím, že jsme už všichni k Bohu volali a ptali se ho proč. Myslím si, že nám ten Jóbův příběh může pomoci. Ne v tom hledání odpovědi. Ale v tom unést bolest a unést nesmyslnost utrpení. Snad.

Víte, on ten Jóbův příběh totiž není v prvé řadě o utrpení. Ten příběh je o vztahu s Bohem. O lásce a důvěře k Bohu. Tím to totiž začíná. Jde o to, jestli existuje láska. To je v sázce v celém tom příběhu. Bůh říká: Jób mě miluje. Ano, říká to v tom našem příběhu starou řečí. Používá sousloví bát se Boha. To ale opravdu v Bibli neznamena mít z Boha hrůzu, poslouchat ho, protože se bojím, aby mě náhodou nepotrestal. Bát se Boha v jazyce Bible, to znamená Boha milovat. Spíše se bát, že by ze mě mohl být Bůh smutný, než že by mě potrestal. No a ten Boží protivník říká: Nemiluje Tě. Nemiluje Tě, protože žádná láska není. Je jenom vypočítavost. Miluje Tě, protože jsi mu toho tolik dal, protože se o něj staráš. Je to jenom prachvobyčejnej obchod. Něco za něco. Ty se o něj postaráš, on Tě bude milovat. Ale zkus mu sebrat to všechno, co jsi mu dal a uvidíš, že se na Tebe vykašle. Že se Ti vysměje do očí.

O tohle v tom dramatu jde. Existuje láska? Je jí člověk schopen? Může člověk milovat Boha doopravdy? Ne jenom něco za něco? A může člověk milovat člověka doopravdy? Nebo je to všechno jenom obchod? Jenom naplňování potřeb? A Jób tenhle boj bojuje. Sám. Proti svojí manželce, která mu zůstala a která mu rovnou řekne, ať Pána Boha prokleje a umře. Že tohle přece nemá smysl. Taky proti svým třem přátelům,

kteří se mu snažili Boha představit právě jako toho, který funguje systémem něco za něco. Budeš Boha poslouchat, požehná ti, nebudeš, potrestá tě. A Jób dokonce musí bojovat proti samotnému Bohu. Proti Božímu mlčení.

Vypadá to, že je Jób sám. A z jeho pohledu taky sám je. My, kteří ten příběh čteme, máme oproti Jóbovi tu výhodu, že vidíme, co se děje nad ním. Že v tom jeho lidském utrpení se odehrává souboj mezi Bohem a tím zlým. Ať už je tím zlým kdokoli nebo cokoli. Že celý nebeský zástup sleduje se zatajeným dechem, jak to dopadne. Existuje na světě láska? Nebo je to jenom kšeft, jenom vypočítavost? Je láska jenom iluze, pohádka, jenom slovo?

My nejsme Jób. Nejsme mužové a ženy spravedliví, bezúhonní a přímí. Ale taky nás nepotkaly takové hrůzy, jako Jóba. My máme svoje trápení, utrpení, bolesti. Takové ty, za které přece nemůžeme, které jsme si snad nezasloužili. Svoje chvíle, kdy se Boha ptáme a křičíme k němu to svoje Proč? Proč se tohle muselo stát? K čemu je to dobrý? Jakej to má smysl? A taky máme svoji víru, svůj vztah k Bohu, nějak Boha milujeme. A jsou to právě tyhle okamžiky, kdy se láska ukazuje. Kdy se ukazuje, jak to s tou naší vírou, nadějí a láskou je. Jestli v Boha věříme, protože je to berlička, která nám pomáhá, nebo proto, že to naplňuje nějaké naše vnitřní potřeby, nebo proto, že když budeme chodit do kostela, budeme mít kamarády. Je to jenom obchod?

Věřím, že ten Jóbův příběh není v Bibli zbytečně. Věřím, že i naše životy jsou sledovány. Že někdo se zatajeným dechem čeká, jak to dopadne. Jestli existuje láska. V Bibli o tom píše ještě apoštol Pavel, že jsme podívanou pro anděly i pro lidi (1 Kor 4,9), že se andělé v nebi díky nám lidem učí, jaký je Bůh.

Ale možná dost o Bohu a o nebi. Satana vem čert a v Bohu prostě věřit nemusíte. Stejně tady na světě ale žijeme a milujeme. Nebo se o to alespoň snažíme. Milujeme svoji manželku nebo manžela, svoje děti, tu hezkou holku nebo svoje přátele. Nebo to alespoň říkáme. Všichni jste někdy někomu řekli: Miluji Tě. Nebo jste si to alespoň mysleli. A ať chceme nebo ne, jsou to právě ty těžké chvíle, které ukážou, jestli je to pravda. Jestli existuje láska. Nebo je to jenom kec, obchod, sprostá vypočítavost. Ani tady na světě nežijeme sami. Lidé okolo nás budou věřit v lásku i podle toho, jak ta naše láska vydrží to těžké. Jak budeme milovat, když už k tomu nebude žádný vnější důvod. A věřím, že nám dost lidí okolo nás fandí a přejou si, aby to dobře dopadlo.

Tohle není a nemá být odpověď na otázku utrpení. Utrpení a bolest je otázka a zůstane otázkou až do konce. Ani v knize Jób nenajdete odpověď. To, co se nakonec dostane Jóbovi od Boha, není řešením té otázky. Bůh mu nevysvětluje proč. Ale Jób se s Bohem setká a stačí mu to. Ten boj nekončí odpovědí ale vztahem. Ani ty naše boje nejspíš nebudou končit odpovědí, žádným: zaprvé, zadruhé zatřetí, tak to je. Ale můžou končit vztahem. Ty naše boje s Bohem můžou končit vztahem s Bohem, ty naše boje o lásku s lidmi můžou končit právě v lásce. Na příběhu Jóba vidíme, že v těch našich bojích nejsme sami. Že nás někdo se zatajeným dechem pozoruje a čeká, jak to dopadne. Že nám někdo strašně moc fandí. Snad Bůh sám? Andělé? Lidé?

Věřím a chcu věřit, že láska existuje. A že ji nepřemůže ani smrt. Amen